Gminny Ośrodek Kultury w Mykanowie „Wczoraj, dziś, jutro”

1 grudnia 2009 r. minęło 30 lat działalności Gminnego Ośrodka Kultury w Mykanowie, który z małej, jednoosobowej placówki stał się centrum aktywności kulturalno – społecznej regionu. Mimo trudności, lepszych i gorszych momentów, dzisiaj możemy pochwalić się bogatym dorobkiem kulturalnym i szerokim zakresem działań, dotyczących nie tylko społeczności lokalnej, ale także współpracy regionalnej, krajowej, a nawet międzynarodowej. Widoczne z perspektywy czasu zmiany świadczą o rozwoju instytucji i przekształcaniu jej w wielofunkcyjny ośrodek o charakterze animacyjno – partycypacyjnym, czyli współtworzony przez społeczność, otwarty na jej potrzeby i oczekiwania.

Aby przybliżyć Państwu rozwój GOK-u przedstawimy jego działalność „wczoraj”, „dziś” i „jutro”. Z uwagi na ograniczone ramy czasowe filmu wybraliśmy tylko te przedsięwzięcia, które naszym zdaniem, są ważne w całej historii ośrodka.

Gminny Ośrodek Kultury w Mykanowie - „wczoraj”

W działalności instytucji w tym czasie można wyodrębnić dwa okresy:

I okres trwał od powstania GOK-u w 1979 roku do roku 1988. Wtedy siedziba ośrodka mieściła się w starym budynku Urzędu Gminy.

W tych latach działalność ośrodka koncentrowała się na prowadzeniu kół zainteresowań, takich jak nauka gry na gitarze, pianinie, akordeonie oraz na organizacji imprez okolicznościowych, rozrywkowych, rekreacyjnych i wystaw. Ponadto GOK sprawował opiekę merytoryczną nad Klubem Rolnika w Cykarzewie Północnym i Lubojnie oraz Klubem „Prasa – Książka – Ruch” w Mykanowie. Chlubą w tamtym czasie był zespół teatralny „13-ka bez poparcia”, który został założony w 1976 roku i działał przez 10 lat, a jego występy cieszyły się popularnością w regionie i kraju. Nieodłączną częścią imprez lokalnych, powiatowych i wojewódzkich były występy bardzo lubianej oraz chętnie zapraszanej, działającej do dnia dzisiejszego Kapeli Ludowej Rybnianie, która powstała w 1975 roku.

II okres obejmuje lata 1988 – 2006, kiedy to GOK i Gminna Biblioteka Publiczna przeniesione zostały do obecnego budynku.

Wówczas wzbogaceniu uległy zasoby lokalowo – sprzętowe, zwiększyła się kadra pracowników. GOK rozwijał się, organizowane były imprezy kulturalno – rozrywkowo – rekreacyjne, prowadzone były dla dzieci i młodzieży zajęcia taneczne, muzyczne i plastyczne.

Prężnie rozwijała się działalność zespołów amatorskich, a swoją obecność silnie zaznaczyły:

- „Teatr przy kawie” – działający na przełomie lat 80-tych i 90-tych,

- „Zespół Kukiełkowy”, który funkcjonował w latach 90-tych,

- Kameralny Zespół Fletów Podłużnych „Concertino”, założony i prowadzony przez Stanisława Brewczyńskiego przy Szkole Podstawowej w Mykanowie w latach 1992 – 1997.

Dużą aktywnością wykazał się też działający w latach 1989 – 1995 Klub Seniora, którego duszą przez większość czasu był Władysław Bożek z Radostkowa.

Ważnym obszarem aktywności ośrodka były imprezy kulturalno – rozrywkowo – rekreacyjne:

- Gminny Turniej Tenisa Stołowego dla Szkół Podstawowych organizowany od 1990 do 1995

- Biesiady tematyczne, np. „Myśliwska”, „Wiejska”, „Karnawałowa” czy „Żołnierska”, odbywające się w latach 1997 - 2002

- Zlot Motocykli Ciężkich, Zabytkowych i Garbusów, organizowany w latach 1998 – 2001, na który przyjeżdżali hobbyści z całej Polski. Jednym z elementów tej imprezy była parada pojazdów Alejami N.M.P. i ich prezentacja na Starym Rynku w Częstochowie.

- Ogólnopolskie Biennale Malarstwa Ściennego, Mozaiki Ceramicznej i Rzeźby Plenerowej, odbywało się od 2000 do 2005 roku. Na plenerach spotykali się plastycy z różnych szkół artystycznych oraz artyści nieprofesjonalni, a ich prace nadal można oglądać w wewnątrz i na zewnątrz budynku GOK-u.

W latach 1998 – 1999 były organizowane i prezentowane wystawy o różnorodnej tematyce, np. „Życie i twórczość Adama Mickiewicza”, Projekt Lalki „Świat Zabaw”, „Pocztówka z wakacji”. Ciekawym pomysłem były jednorazowe imprezy muzyczne takie jak: Wojewódzkie Konfrontacje Muzyczne „Muzyko-granie”, Festiwal Muzyki Szanty czy w ramach Święta Muzyki - Festiwal Zespołów Bluesowo – Rockowych.

W 1991 roku uchwałą samorządu do GOK-u została przyłączona Gminna Biblioteka Publiczna i od tamtej pory te dwie instytucje funkcjonują jako jedna.

Działalność ośrodka na przestrzeni tych 27 lat ulegała ciągłym zmianom, których wyznacznikiem stały się potrzeby mieszkańców oraz możliwości instytucji.

Większość tych przedsięwzięć nie jest już kontynuowana, ale dzięki zdobytemu przy ich realizacji doświadczeniu, stały się one tworzywem i inspiracją do obecnej działalności Gminnego Ośrodka Kultury

Gminny Ośrodek Kultury w Mykanowie - „dziś”

Jak już wspomnieliśmy, obecna działalność ośrodka w dużym stopniu została zapoczątkowana w poprzednim okresie, ma też swoje korzenie w bogatej historii regionu. Jest wielokierunkowa i różnorodna. Stwarzamy między innymi możliwości edukacji artystycznej i rozwoju pasji oraz zainteresowań mieszkańców. I tu przykładem mogą być:

- Kapela Ludowa Rybnianie, o której krótko nadmieniliśmy wcześniej. Godnie reprezentuje nas na konkursach, przeglądach i festiwalach, gdzie zajmuje czołowe miejsca i wyróżnienia. Wielokrotnie nagradzana przez władze gminne i powiatowe , a jej członkowie zostali także docenieni przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

- Zespół śpiewaczo – obrzędowy Borowianki, który powstał w 1985 roku, cechuje duża znajomość i kultywowanie regionalnych tradycji i obrzędów. Członkinie zespołu są laureatkami wielu konkursów, przeglądów i festiwali, takich jak Międzynarodowe Przeglądy Zespołów Regionalnych czy Wojewódzkie oraz Regionalne Przeglądy Zespołów Folklorystycznych.

- Zespół Śpiewaczy Mykanowianki, który tworzą od 1986 r. mieszkanki Mykanowa, w swoim repertuarze ma kilkadziesiąt pieśni i piosenek ludowych. Grupa niejednokrotnie występowała na różnorodnych uroczystościach i brała udział w konkursach o zasięgu regionalnym, wojewódzkim i ogólnopolskim zdobywając liczne wyróżnienia i nagrody.

- Klub Tańca Towarzyskiego Zorba istnieje od grudnia 1990 roku. Zajęcia taneczne odbywają się kilka razy w tygodniu, a członkowie podzieleni są na grupy wiekowe o różnym stopniu zaawansowania. Tancerze klubu występowali wielokrotnie za granicą oraz uświetniali imprezy gminne i wojewódzkie. Pary taneczne naszej „Zorby" zajmowały czołowe miejsca w różnorodnych turniejach, przykładem mogą być I i II miejsce IDSF OPEN Lwów 2003 lub I miejsce w Mistrzostwach Polski Południowej 2009. Głównym trenerem klubu jest Marcin Kiszteliński.

- Młodzieżowa Orkiestra Dęta, będąca dumą naszej gminy, funkcjonuje od 1910 r., a od roku 1998 pracuje pod kierunkiem Krzysztofa Witczaka. Orkiestra reprezentuje gminę Mykanów na wszelkiego rodzaju uroczystościach lokalnych, regionalnych, wojewódzkich, ogólnopolskich, a nawet międzynarodowych, gdzie zyskuje duże uznanie. W 2007 roku orkiestra została laureatem XIX Ogólnopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych Ochotniczych Straży Pożarnych. W roku 2000 przy orkiestrze powstała szkółka gry na instrumentach dętych i perkusyjnych oraz grupa mażoretek, która prezentuje układy taneczne do utworów wykonywanych przez muzyków. Od 2003 działa pod skrzydłami GOK-u.

-Studio Piosenki rozwija talenty wokalne dzieci i młodzieży. Zajęcia z emisji głosu, dykcji i interpretacji utworów muzycznych, prowadzone są przez Jana Głowackiego. Studio nie tylko kształci, ale również promuje młodych artystów. Soliści Studia Piosenki są laureatami znaczących konkursów i festiwali od rangi powiatowej po międzynarodową.

Wszystkie wymienione zespoły, kilkakrotnie prezentowały swój dorobek na antenie radiowej i telewizyjnej.

Ważną sferą współczesnej działalności ośrodka są wydarzenia kulturalne:

- Początki Międzynarodowego Turnieju Tańca Towarzyskiego o Puchar Prezydenta Miasta Częstochowy, Starosty Częstochowskiego i Wójta Gminy Mykanów sięgają 1992 roku, kiedy to organizowano go na szczeblu ogólnopolskim. Z czasem, poprzez udział par zagranicznych, impreza przekształciła się w międzynarodową.

-Z kolei Gminny Przegląd Amatorskich Zespołów Artystycznych od 21 lat przyciąga mieszkańców gminy Mykanów i okolic. W konkursie biorą udział amatorskie zespoły taneczne, instrumentalne, teatralne, śpiewacze, działające w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach, oraz zespoły, których członkami są osoby dorosłe. Oprócz edukacji artystycznej przegląd jest też okazją do wymiany doświadczeń i wspierania rozwoju zespołów.

- Imprezą integrującą mieszkańców jest odbywający się od 2001 roku Piknik Rodzinny „Żyj Kolorowo, którego korzenie tkwią w Festynie Pożegnanie Lata, organizowanym w latach 1991 – 1999.

- Wprowadzeniem w bożonarodzeniowy klimat jest Gminny Konkurs Kolęd, który od 2002 roku jest jednym z etapów Ogólnopolskiego Festiwalu Kolęd i Pastorałek w Będzinie. W tym roku do konkursu przyłączyły się również dzieci i młodzież z gmin, Kruszyna i Miedźno.

Natomiast zdolności plastyczne można prezentować podczas konkursów nawiązujących do polskiej tradycji i zwyczajów, a są nimi:

- Gminny Konkurs Plastyczny na Palmę, Pisankę, Kraszankę, Koszyczek Wielkanocny i Kartę Świąteczną, organizowany od 1994 roku,

- Gminny Konkurs Plastyczny na Szopkę Noworoczną, Stroik, Ozdobę Choinkową i Kartkę Świąteczną, organizowany od 1993 roku,

- Konkurs Plastyczny „Marzanna – moja wizja", jego początki sięgają 1989 roku.

Istotnym źródłem informacji w naszej gminie jest miesięcznik - Biuletyn Informacyjny Gminy Mykanów „ BIM" redagowany od 1991 r. przez zespół pracowników GOK-u przy wsparciu pracowników Urzędu Gminy i przedstawicieli społeczności lokalnej. Gazeta relacjonuje wydarzenia gospodarcze, kulturalne, szkolne, zawiera wywiady, zagadnienia o tematyce rolniczej, kronikę policyjną. Jest ogólnodostępna i bezpłatna, przez co mieszkańcy na bieżąco czerpią wiedzę na temat wydarzeń o zasięgu lokalnym i regionalnym.

W roku 2004 powstała Gminna Pracownia Internetowa i od samego początku cieszy się ona dużym zainteresowaniem różnych grup wiekowych. Mieszkańcy mają możliwość przeglądania stron internetowych, rozmowy przez komunikatory Gadu-Gadu, Skype, korzystania z pakietu MS Office oraz pakietu firmy Adobe. Oprócz tego pracownia wyposażona jest w skaner i drukarkę. Użytkownicy mogą także kształcić się i rozwijać swoje zainteresowania dzięki kursom e – learningowym , które są elementem programu Centrum Kształcenia na Odległość na Wsiach (CKnOnW), realizowanego u nas od 2008 r.

Ważną częścią działalności naszego ośrodka jest praca Bibliotek w Mykanowie i Starym Cykarzewie. Biblioteki starają się zaspokoić potrzeby wszystkich czytelników i zachęcić do korzystania z ich bogatych zasobów. Księgozbiory zawierają literaturę piękną dla dzieci i dorosłych, literaturę popularnonaukową, a także liczne encyklopedie, słowniki i leksykony. Biblioteka jest organizatorem konkursów edukacyjnych promujących zarazem czytelnictwo są to:

- Wojewódzki Konkurs Ortograficzny, który jest okazją do edukacji i sprawdzenia swoich umiejętności w zakresie ortografii dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. W latach 1994 – 1998 miał on zasięg gminny, następnie do roku 2004 powiatowy, a od 2005 wojewódzki.

- Gminny Konkurs Recytatorski, odbywający się od 1998 r., cieszy się dużym zainteresowaniem wśród dzieci i młodzieży szkolnej. Promuje i uczy poprawnej wymowy, dykcji i interpretacji utworu.

Warte uwagi są także projekty, mające na celu promowanie czytelnictwa, takie jak: spotkania autorskie, lekcje biblioteczne i wystawy

Gminny Ośrodek Kultury dzisiaj to edukacja, wiedza, zespoły amatorskie, imprezy kulturalno-rozrywkowe, informacja i komunikacja społeczna.

Od 2006 roku pracownicy ośrodka kultury i przedstawiciele społeczności lokalnej systematycznie uczestniczą w procesie edukacyjnym mającym na celu jak największe otwarcie się naszej instytucji na społeczność i wspólnie z nią współtworzenie przyszłego oblicza kulturalno – społecznego gminy.

W 2005 roku opracowaliśmy Mapę Zasobów i Potrzeb Mieszkańców Gminy Mykanów, która pokazuje jej zasoby, potencjał, oczekiwania. W oparciu o tę mapę i wiedzę

zdobytą podczas warsztatów została opracowana misja GOK-u i kierunki jego rozwoju na najbliższe lata. Opracowano także plan rozbudowy Gminnego Ośrodka Kultury, który będzie realizowany w najbliższych latach.

Gminny Ośrodek Kultury w Mykanowie – „jutro”

„W przekonaniu, że każdy mieszkaniec jest równoprawnym członkiem społeczności, dążymy do jej integracji i zrównoważonego rozwoju, czerpiąc inspiracje z tradycji, historii i nowoczesności”.

Tak brzmi misja Gminnego Ośrodka Kultury w Mykanowie i mając ją na uwadze, oraz zasoby, potencjał i oczekiwania mieszkańców, określiliśmy pięć obszarów, w obrębie których zostały wyznaczone kierunki rozwoju.

Obszar I – Człowiek, mieszkaniec, obywatel

Celami tego obszaru jest:

- zwiększenie poczucia własnej wartości mieszkańca, który będzie zadowolony z faktu przynależności do danego społeczeństwa i będzie się z nim identyfikował,

- zwiększenie umiejętności komunikowania się mieszkańców ze światem za pomocą różnych kodów kultury i odnajdywania się w nowej rzeczywistości.

Działania w tym obszarze skierowane będą na rozwój jednostki jako filaru społeczności lokalnej i świata, a będą realizowane między innymi poprzez edukację kulturalną, artystyczną, społeczną i obywatelską oraz rozwój pasji i zainteresowań mieszkańców.

Obszar II – Biblioteka – wiedza, informacja i komunikacja społeczna

Biblioteka jutra to instytucja wpisująca się w ogólnopolski Program Rozwoju Bibliotek, którego celem jest przekształcenie biblioteki w nowoczesne centrum dostępu do wiedzy, kultury i informacji. Biblioteka zwiększy swoją aktywność poprzez upowszechnianie nowoczesnych narzędzi zdobywania wiedzy i informacji, takich jak komputer, Internet, warsztaty. Będzie to miejsce nie tylko wypożyczania i promocji książek, ale też centrum życia społecznego, w którym ważną rolę pełnić będzie Gminna Pracownia Internetowa i Biuletyn Informacyjny Gminy Mykanów „BIM” oraz projekt dotyczący dokumentacji życia społecznego.

Obszar III – Społeczność lokalna

Zadaniem tego obszaru jest tworzenie zintegrowanej społeczności, przygotowanej do wspólnego działania na poziomie wiedzy, kompetencji i postaw, w celu rozwiązywania problemów i zaspokajania potrzeb mieszkańców.

Aby pomóc w ukształtowaniu takiej społeczności użyjemy istotnych w tym obszarze narzędzi, takich jak animacja, współpraca, partycypacja, badanie potencjału i potrzeb mieszkańców. Poczyniliśmy już konkretne kroki w tym kierunku, polegające na realizacji projektu „Moja miejscowość w moich rękach”, oraz od niedawna działającego Klubu Wolontariatu, skupiającego młodych ludzi chętnych do pomagania innym. W opracowywaniu znajduje się, kilkuletni program „Eden”, którego celem jest aktywizowanie zasobów i potencjału mieszkańców, a poprzez to rozwój sołectw.

Obszarze IV – Współpraca regionalna, krajowa i międzynarodowa

Celem tego obszaru jest łączenie potencjału osób i instytucji z różnych dziedzin życia, na rzecz: rozwiązywania problemów i zaspakajania potrzeb mieszkańców, wymiany doświadczeń, zdobywania wiedzy i umiejętności. Cel ten w efekcie prowadzi do rozwoju społeczeństw lokalnych i regionalnych, oraz nawiązywania współpracy między nimi.

Przykładem takich przedsięwzięć opartych na współpracy, w których GOK jest jednym z partnerów są: Partnerstwo „Szlak Reszków- Muzyka i Konie", Lokalna Grupa Działania „Razem na Wyżyny", Partnerstwo dla Kultury „Ankra", Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej.

Obszar V – Metody i warsztat pracy

Celem obszaru jest, podnoszenie wiedzy, kwalifikacji i umiejętności kadry oraz wdrażanie nowych metod kompatybilnych z potrzebami mieszkańców. Rozwijanie kreatywności pracowników, animatorów i liderów oraz tworzenie warsztatu adekwatnego do ich pracy.

Działania w tym obszarze to edukacja pracowników, animatorów i liderów społeczności lokalnej oraz rozwój bazy lokalowo – sprzętowej.

Podsumowując, chcielibyśmy zaznaczyć, iż dotychczasowa historia i działalność GOK-u mówi o szerokim zasięgu społecznego oddziaływania oraz reagowaniu na potrzeby środowiska. Z pewnością przyczyniło się do tego wielu oddanych sprawom kultury pracowników i animatorów, którym w tym miejscu serdecznie dziękujemy. Nasz ośrodek jest placówką, starającą się wspomagać rozwój kulturalno - społeczny mieszkańców gminy, Wyznaczyliśmy kierunki rozwoju, poprzez które, mamy nadzieję ośrodek stanie się centrum wiedzy, informacji i aktywności kulturalno – społecznej. Ocenę naszej pracy zostawiamy jednak mieszkańcom, bez których przecież wszelka działalność Gminnego Ośrodka Kultury byłaby bez znaczenia.